

MUNI | SIMU
MED

První pomoc při podezření na poranění hrudníku

Marek Kovář

Výukové cíle

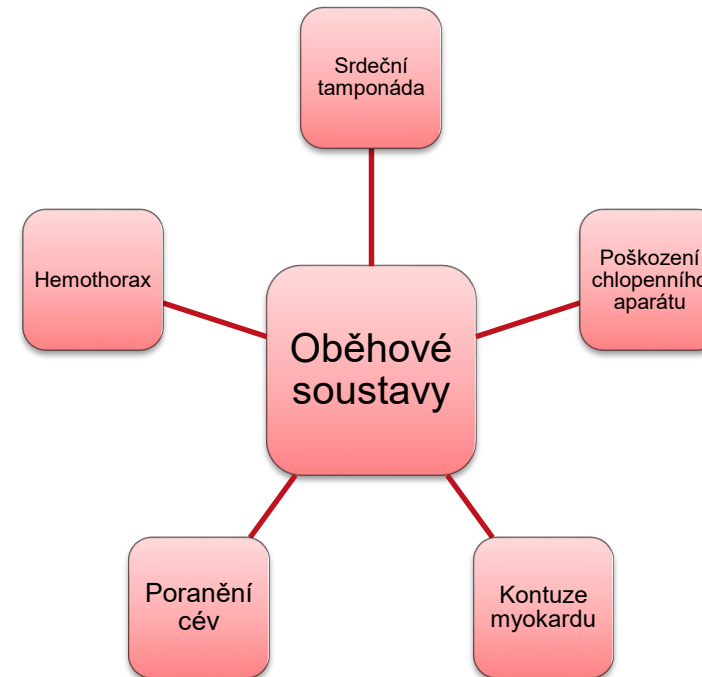
- Student se dozví dělení traumat hrudníku.
- Student se naučí management první pomoci u poranění hrudníku.
- Studenti se naučí rozpoznat příznaky dechové tísně.

Poranění hrudníku

- Traumata jsou nejčastější příčina úmrtí u pacientu do 40 let
- Podle mechanismu úrazu je dělíme na
 1. Tupá
 2. Penetrující
- V hrudním koši jsou uloženy a chráněny životně důležité orgány, proto jeho poranění má vážné, nezřídka fatální následky

Traumata hrudníku

– Můžou být život ohrožující pro možnost poranění:

Tupá poranění

- Předměty působí silou na větší ploše, způsobují pohmoždění, oděrky, krevní výrony a tržně zhmožděné rány
- Nemusí zanechat zjevné stopy na pokožce, ty mohou se objevit později
- Život ohrožující pro častou možnost poranění vnitřních orgánů
- Typické mechanismy: pády, nárazy, přejetí, zasypání...

Penetrující poranění

- Předměty pronikají nebo způsobují porušení kožního krytu
- Více zjevné oproti tupým poraněním, jejich závažnost záleží na poraněných orgánech a velikosti krváčení
- Cizí těleso, pokud je stále v ráně, nevytahujeme v přednemocniční péči, hrozí rozvoj krváčení, které bude technicky nezastavitelné
- Typické mechanismy úrazu: bodné, sečné, řezné, střelné, ...

Vyšetření u traumat hrudníku

- Primární vyšetření
 - Postupujeme podle protokolu SSS ABC
- Sekundární vyšetření
 - Komplexní vyšetření hrudníku a orgánů v něm uložených
- Mnoho poranění hrudníku a hrudních orgánů se v podmínkách PP obtížně diagnostikuje, sledujte známky rozvíjejícího šoku a dechové tísně, případně poruch dýchání

Dechová tíseň - Dyspnea

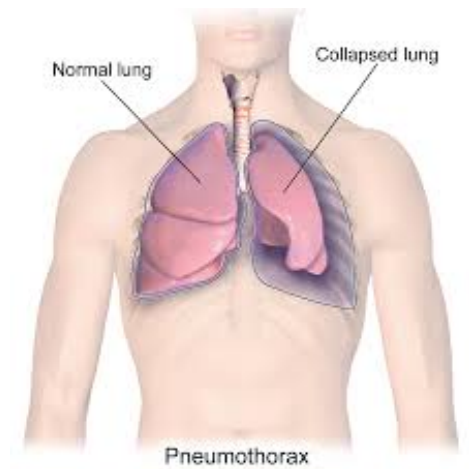
<https://www.leichter-atmen.de/assets/images/6/atemnot-5131ac36.jpg>

- Velmi nepříjemný pocit dušnosti, dávení, skrčení se, pocit nedostatku vzduchu
- Často provázeno typickým dechovými vzorcem
 - mělké, extrémně rychlé usilovné dýchání s malými objemy
- Vyžadující námahu, práci, často nelze vykonávat další činnost, usilovný může být i výdech
- Jednoslovná komunikace, pokud je vůbec fonace možná
- Na dýchání se často podílí pomocné dýchací svaly, automaticky volena poloha v sede/polosedě, případně předklon
- Lze slyšet pískoty při nádechu nebo výdechu – stridor

Pneumothorax

- Vniknutí vzduchu do pleurální dutiny

tj. do prostoru mezi plíci a hrudní stěnu

https://media.cdn.lexipol.com/article-images/Blausen_0742_Pneumothorax.png

- Vede ke kolapsu plíce na postižené straně, způsobuje poruchy dýchání a dušnost důležité je sledovat symetrii dýchacích pohybů a poslechu dýchání

- **Otevřený** – mezi okolím a pneumotoraxem je komunikace umožňující výměnu vzduchu
- **Uzavřený** – komunikace mezi okolím a pneumotoraxem není nejčastěji vzniká poraněním plíce nebo dýchacích cest o okolní skelet nebo samotným traumatem
- **Tenzní** – život ohrožující stav, kdy se s každým nádechem vzduch v pohrudniční dutině hromadí a utlačuje okolní orgány

Take-home message

- Traumata hrudníku vzhledem k uloženým orgánům bývají často **život ohrožující poranění**
- Obzvláště u tupých traumat nemusí být iniciálně zjevný rozsah postižení, včas je nutné reagovat na projevy rozvíjejícího se **šoku**
- Mnoho intervencí umí provést pouze profesionální PNP nebo je lze řešit až operací, **neotálet s voláním 155**
- Uplatnit **přístup SSS ABC** a sledovat vitální funkce

Výstupy z učení

- Student je schopen rozpoznat známky dechové tísně.
- Student rozdělí základní typy poranění hrudníku.
- Student je schopen vyjmenovat život ohrožující stavy spojené s poraněním hrudníku.

Zdroje

- AUSTIN, Margaret, Rudy CRAWFORD a Vivien J. ARMSTRONG. První pomoc: autorizovaná příručka organizací St John Ambulance, St Andrew's First Aid a British Red Cross. V Praze: Slovart, 2015. ISBN 978-80-7391-386-1.
- MONSIEURS, Koenraad G., Jerry P. NOLAN, Leo L. BOSSAERT, et al. European Resuscitation Council Guidelines for Resuscitation 2015. Resuscitation [online]. 2015, 95, 1-80 [cit. 2020-08-19]. DOI: 10.1016/j.resuscitation.2015.07.038. ISSN 03009572. Dostupné z: <https://linkinghub.elsevier.com/retrieve/pii/S0300957215003500>

MUNI | SIMU MED